

מי נתן למשפּה יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל לְבוֹזִים הָלֹא יִי וְגו'. תָּא חֲזִי, מִזְמָנָא דְאַתְחַרְבַּ בֵּי מְקַדְשָׁא בְרַכָּאן לֹא שְׂרִיין בְּעֵלְמָא וְאַתְמַנְעוּ, כְּפִיכּוּל אַתְמַנְעוּ מֵעִילָא וְתַתָּא, וְכָל אֵינּוֹן שְׂאָר דְרַגִּין תַּתְּאִין מִתַּתְּקַפִּי וְאַזְלִי וְשְׁלַטִּי עַלְיֵיהּ דִּישְׂרָאֵל בְּגִין דְּאֵינּוֹן גְּרַמּוּ בַחֻבְיֵיהּ.

הָאִי קָרָא לֹא אַתְיִישְׁבֵן מְלִיָּה דְכְּתִיב מִי נָתַן לְמִשְׁפָּה יַעֲקֹב, פִּינּוֹן דְּאָמַר מִי נָתַן לְמִשְׁפָּה יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל, מַהוּ חֲטָאנוּ לוֹ, חֲטָאוּ לוֹ מִיבְעֵי לֵיהּ, וְאִי אָמַר חֲטָאנוּ לוֹ, מַאי וְלֹא אָבוּ, וְלֹא אָבִינוּ מִיבְעֵי לֵיהּ.

אַרְאָא בְּשַׁעְתָּא דְאַתְחַרְבַּ מְקַדְשָׁא וְאַתְרוּקְדַּהּ הֵיכְלָא וְעַמָּא אַתְגְּלִי, בְּעִיא שְׂכִינְתָּא לְאַתְעַקְרָא מִדּוּכְתָּהּ וּלְמִיָּהּ עַמְהוֹן בְּגִלוּתָא, אָמְרָה אִיָּהּ בְּקַדְמִיתָא לְמַחְמֵי בֵיתָאִי וְהֵיכְלָאִי וְאַפְקוּד עַל דּוּכְתֵי דְכַהֲנֵי וְלִיּוֹאֵי דְהוּוּ פְּלַחִין בְּבֵיתָאִי.

אַמְרַ רַבִּי אֶלְעָזָר בַּהֲהִיא שַׁעְתָּא אֶסְתַּפְּלַת כְּפִנְסַת יִשְׂרָאֵל לְעִילָא וְחַמַּאת דְּבַעְלָה אֶסְתַּלַּק מִנָּה לְעִילָא לְעִילָא, נַחְתַּת לְתַתָּא עֲאֻלַּת בְּבֵיתָא וְאַסְתַּפְּלַת בְּכָל אֵינּוֹן דּוּכְתֵי, וְאַשְׁתַּמַּע קָלָא לְעִילָא לְעִילָא וְאַשְׁתַּמַּע קָלָא לְתַתָּא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב ^(ירמיה לא) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רַחַל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהּ וְגו'. וְאוּקְמוּהָ.

בֵּינּוֹן דְּעֲאֻלַּת בְּגִלוּתָא אֶסְתַּפְּלַת בְּעַמָּא וְחַמַּאת דְּדַחְקֵי לֹוֹן וְרַמְסֵי לֹוֹן בְּגִלוּתָא בֵּין רַגְלֵיהּ דְּשְׂאָר עַמִּין, פְּדִין אָמַרְתָּ ^(ישעיה מב) מִי נָתַן לְמִשְׁפָּה יַעֲקֹב וְגו'. וְאֵינּוֹן אָמְרִין הָלֹא יִי זֵו חֲטָאנוּ לוֹ. וְהִיא אָמַרְתָּ וְלֹא אָבוּ בְּדַרְכֵי הַלּוֹף וְלֹא שְׁמַעוּ בְּתוֹרָתוֹ.

חֲטָאנוּ לוֹ. וְהִיא אָמַרְתָּ: וְלֹא אָבוּ בְּדַרְכֵי הַלּוֹף וְלֹא שְׁמַעוּ בְּתוֹרָתוֹ.

חֲטָאנוּ לוֹ. וְהִיא אָמַרְתָּ: וְלֹא אָבוּ בְּדַרְכֵי הַלּוֹף וְלֹא שְׁמַעוּ בְּתוֹרָתוֹ.

חֲטָאנוּ לוֹ. וְהִיא אָמַרְתָּ: וְלֹא אָבוּ בְּדַרְכֵי הַלּוֹף וְלֹא שְׁמַעוּ בְּתוֹרָתוֹ.

חֲטָאנוּ לוֹ. וְהִיא אָמַרְתָּ: וְלֹא אָבוּ בְּדַרְכֵי הַלּוֹף וְלֹא שְׁמַעוּ בְּתוֹרָתוֹ.

חֲטָאנוּ לוֹ. וְהִיא אָמַרְתָּ: וְלֹא אָבוּ בְּדַרְכֵי הַלּוֹף וְלֹא שְׁמַעוּ בְּתוֹרָתוֹ.

ובשעה שעתיד הקדוש ברוך הוא לפקד את עמו, פנסת ישראל תשוב מן הגלות בראשונה. (אומר לה הקדוש ברוך הוא): תלכי לבית פדי שבית המקדש יבנה בהתחלה. ויאמר לה הקדוש ברוך הוא: קומי מן העפר. היא שבה ואמרת: לאיזה מקום אלף? ביתי תרב, והיכלי נשרף באש.

עד שהקדוש ברוך הוא יבנה את בית המקדש בראשונה ויתקין את ההיכל ויבנה את קרית ירושלים, ואחר כך יקים אותה מן העפר. זהו שכתוב (תהלים קמז) בונה ירושלים ה' וגו'. בונה ירושלים בראשונה, ואחר כך נדחי ישראל יכנס. ויאמר לה: (ישעיה נב) התנערי מעפר קומי שבי ירושלים וגו'. ויכנס את גליות ישראל. זהו שכתוב בונה ירושלים ה' - בראשונה, ואחר כך - נדחי ישראל יכנס. ואז הרופא לשבורי לב ומחפש לעצבותם, זו תחית המתים, וכתוב (יחזקאל לו) ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי את אשר בחקי תלכו וגו'. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

פרשת ואליה תולדות יצחק ואליה תולדות יצחק רבי חייא ואמר (תהלים קו) מי ימלל גבורות יי ישמיע כל תהלתו. תא חזי, בד בעא קדשא בריך הוא וסליק ברעותא קמיה למברי עלמא, הוה מסתפל באורייתא, וברא ליה, ובכל עובדא ועובדא דברא קדשא בריך הוא בעלמא הוה מסתפל באורייתא, וברא ליה. הדיא הוא דכתיב, (משלי ח) ואהיה אצלו אמן ואהיה (דף קלד ע"ב) שעשועים יום אל תקרי אמן, אלא אמן.

בשרצה לברא אדם, אמרה התורה לפניו: אם האדם יברא

ובשעתא דזמין קדשא בריך הוא למפקד על עמיה, פנסת ישראל תיתוב מן גלותא בקדמיתא (אמר ליה קדשא בריך הוא) תיהך לביתא, בגין דבית המקדש יתבני בקדמיתא, ויימא לה קדשא בריך הוא קומי מעפרא. היא תבת ואמרה לאן אתר איהך, ביתאי תרב היכלי אתוקד בנורא.

עד דקדשא בריך הוא יבני בי מקדשא בקדמיתא ויתקין היכלא ויבני קרתא דירושלם, ולבתר יוקים לה מעפרא. הדיא הוא דכתיב (תהלים קמז) בונה ירושלים יי וגו'. בונה ירושלים בקדמיתא ולבתר נדחי ישראל יכנס, ויימא לה (ישעיה נב) התנערי מעפר קומי שבי ירושלים וגו'. ויתפניש גלותהון דישראל. הדיא הוא דכתיב בונה ירושלים יי, בקדמיתא, ולבתר נדחי ישראל יכנס. וכדין הרופא לשבורי לב ומחפש לעצבותם דא תחית המתים. וכתיב, (יחזקאל לו) ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי את אשר בחקי תלכו וגו'. ברוך יי לעולם אמן ואמן: (ע"ב פרשת חיי שרה).

פרשת תולדות

ואליה (בראשית כח) תולדות יצחק וגו'. פתח רבי חייא ואמר (תהלים קו) מי ימלל גבורות יי ישמיע כל תהלתו. תא חזי, בד בעא קדשא בריך הוא וסליק ברעותא קמיה למברי עלמא, הוה מסתפל באורייתא, וברא ליה, ובכל עובדא ועובדא דברא קדשא בריך הוא בעלמא הוה מסתפל באורייתא, וברא ליה. הדיא הוא דכתיב, (משלי ח) ואהיה אצלו אמן ואהיה (דף קלד ע"ב) שעשועים יום אל תקרי אמן, אלא אמן.

בד בעא למברי אדם אמרה תורה קמיה, אי בשרצה לברא אדם, אמרה התורה לפניו: אם האדם יברא